

www.viitorul.org

INEKO

Institute for Economic and Social Reforms

GOOD IDEA SLOVAKIA

Politici publice inovatoare pentru o dezvoltare durabilă la nivel local

Ana-Maria Veverița

8 noiembrie 2018

Ce sunt politicile locale?

Politicile locale și regionale evaluate includ decizii și politici locale cu caracter social-economic (reglementări, decizii de privatizare, documente de strategie, concepte de politici publice), propuse ori adoptate de către autoritățile publice locale din Moldova.

Scopul evaluării constă în descrierea practicilor durabile, rezistente în timp, care pot fi transferate și în alte localități

Astfel, Consiliul de Evaluare a selectat **10 dintre cele mai notabile, unice, inovatoare și semnificative politici** pentru dezvoltarea economică și socială a Republicii Moldova, pe baza unor punctaje folosite de evaluatori.

Metodologie

Politicile publice locale au fost evaluate după două criterii: **(1) calitate** (acceptabilitatea lor) și **(2) importanța** (impactul lor pentru societate și actorii locali).

Grila de măsurare a calității politicii cuprinde valori variabile de la dezaprobare deplină la evaluare neutră (0) până la aprobare deplină [-3; +3]. Experții au evaluat și importanța măsurii pentru societate și economie, folosind o scară procentuală [0%; 100%], notând prin acest indicator gradul de durabilitate al măsurării pentru comunitatea locală și societate în ansamblu.

Scorurile au fost calculate pe baza valorii medii obținute de la calitatea politicii, înmulțită la coeficientul ce exprimă valoarea medie a importanței măsurii pentru societatea locală și economie.

Scorul final al politicilor evaluate variază între [-300; +300].

Clasament

Localitatea	Calitatea [-3; +3]	Importanța [0%; 100%]	Scor final [-300; 300]	Poziție
Comuna Chișcăreni, raionul Sângerei <i>Traseul turistic – „La Chișcăreni ACASĂ”</i>	2,5	82,3	202,6	I
Satul Colibași, raionul Cahul <i>Sala polivalentă de sport din satul Colibași</i>	2,3	70,0	161,5	II
Satul Sămășcani, raionul Șoldănești <i>Centrul comunitar „Bătrânețe activă” în satul Sămășcani, raionul Șoldănești</i>	2,2	70,4	151,6	III
Municipiul Bălți <i>Harta serviciilor sociale în municipiul Bălți</i>	2,1	71,2	147,8	IV
Grupul de Acțiune Locală „Plaiul Codrilor” (raionul Strășeni) <i>Harta resurselor locale a teritoriului Grupului de Acțiune Locală „Plaiul Codrilor”</i>	2,1	70,0	145,4	V
Municipiul Strășeni <i>Planul strategic local de integritate și acțiunile anticorupție ale Primăriei municipiului Strășeni</i>	1,9	68,1	130,9	VI
Satul Ghidighici, municipiul Chișinău <i>Întâlniri live cu cetățenii satului Ghidighici</i>	1,8	71,2	125,9	VII
Municipiul Comrat <i>Planul de reducere a furturilor din municipiul Comrat</i>	1,4	59,6	82,5	VIII
Satul Măgdăcești, raionul Criuleni <i>Tranzacție în familie la Primăria Măgdăcești</i>	-1,5	57,3	-83,8	IX
Satul Bogzești, raionul Telenеști <i>Protecționism și afaceri camuflate. Imperiul de construcții al primarului milionar de la Bogzești</i>	-1,6	57,7	-93,2	X

Și acum haideți să descoperim cele mai bune politici

Chișcăreni, Colibași, Sămășcani,
GAL Strășeni, Ghidighici

Traseul turistic – „La Chișcăreni ACASĂ”

- Pe 30 septembrie curent, în comuna Chișcăreni, raionul Sângerei, a fost lansat un nou **traseu turistic și anume „La Chișcăreni - ACASĂ”**, care descoperă istoria și locurile frumoase ale localității. Evenimentul de lansare a traseului turistic a avut loc în cadrul ediției a V-a a Festivalului Sarmalelor și Plăcintelor, unic în Moldova. Ideea creării traseului turistic aparține Primăriei Chișcăreni și a fost susținută prin contribuțiile băștinașilor.
- **Principalele puncte de atracție** din comuna Chișcăreni sunt monumente istorice din perioada boierului Nicolae Casso (1839-1904), popasuri turistice în spații forestiere, un centru de artizanat, precum și patru agro-pensiuni, care oferă 20 de locuri de cazare, cu servicii turistice complete și anume „Casa din vale”, „Casa rustică”, „La bunica” și „Albinuța”, locații pe care le pot vizita și unde se pot caza turiștii și vizitatorii veniți la Chișcăreni.
- Turiștii pot admira împrejurimile de la înălțime urcând pe Movila lui Casso. La fel, pot avea parte de plimbări cu căruța, iar la Casa „Albinuța” pot beneficia de terapie apicolă și micro-masajul produs de vibrația zumzăitului de albine. Cei care doresc să pescuiască sau să se relaxeze, o pot face la popasurile amenajate la iazuri și în pădure.

Relevanța politicii

- Traseul turistic din comuna Chișcăreni va contribui la crearea locurilor de muncă, atragerea investițiilor și crearea condițiilor pentru ca locuitorii comunei să rămână acasă.
- Noul traseu turistic din comuna Chișcăreni dezvoltă turismul rural, ramură cu un potențial enorm de dezvoltare.
- Prin crearea de noi locuri de muncă, creșterea veniturilor la buget, promovarea comunității și a tradițiilor naționale, atragerea turiștilor, dezvoltarea infrastructurii și asigurarea condițiilor de trai decente, este încurajat atât antreprenoriatul local.
- Inițiativa de dezvoltare a turismului rural din comuna Chișcăreni ar putea fi impulsionată prin formarea unei asociații sau a unui cluster între localități, lucru ce ar aduce noi oportunități.

Scor: Calitatea [+2,5] Importanța [82,3%]

La Chișcăreni te simți...ACASĂ

La Chișcăreni te simți...ACASĂ

Sala polivalentă de sport din satul Colibași

- Cei 6 mii de locuitori din satul Colibași, raionul Cahul, dar și localitățile învecinate au **acces la servicii publice de agrement** și practică mai multe tipuri de sport în noua sală polivalentă de sport deschisă în comunitate pe 31 august, în cadrul Zilelor Diasporei. Astfel, a fost renovată clădirea fostului cinematograful prin reorganizarea spațiului interior, dar și reparația capitală a clădirii.
- **Ideea proiectului a apărut în 2016, prin consultare largă cu băștinașii** satului din dorința de a crea condiții pentru un mod sănătos de viață pentru locuitori. Acțiunea a fost inclusă în planul de acțiuni al Asociației băștinașilor.
- **Sala polivalentă de sport are o suprafață de circa 200 metri pătrați și include spații construite conform celor mai moderne tehnologii.** Astfel, pe lângă spațiul dotat cu aparate de fitness, localnicii de diferite vârste pot practica și alte activități: dansuri sportive, lupte libere, atletică, gimnastică etc.

Relevanța politicii

- Deschiderea sălii polivalente de sport în satul Colibași are o importanță deosebită, având efecte pozitive asupra sănătății comunității și contribuind pe termen lung la dezvoltarea socio-economică locală. *„Inițiativa din satul Colibași reprezintă o inițiativă minunată și utilă, mai ales în condițiile în care satul Colibași este o localitate vie și activă cu multă lume rămasă acasă”* (Irina Ioniță).
- Sala de sport menține tinerii în sat, dezvoltă localitatea, promovează modul sănătos de viață și contribuie la promovarea imaginii localității.
- Contribuția financiară din partea băștinașilor este un afect al transparenței în procesul decizional și consultării cu cetățenii privind necesitățile comunității.
- Impactul acestei politici ar putea fi diminuat în cazul în care alte necesități stringente pentru comunitate nu au fost luate în considerare, cum ar fi accesul la apă și canalizare, infrastructura drumurilor și cea socială.

Scor: Calitatea [+2,3] Importanța [70,0%]

A decorative graphic at the bottom of the slide featuring a stylized city skyline with various buildings in shades of red, orange, yellow, and blue.

Într-un corp sănătos, o minte sănătoasă!

Centrul comunitar „Bătrânețe activă” din satul Sămășcani, raionul Șoldănești

- Pentru a le asigura tinerilor în etate o bătrânețe activă, Primăria satului Sămășcani din raionul Șoldănești a deschis pe 10 august **Centrul comunitar „Bătrânețe activă”, care este unul dintre primele instituții de acest gen în raion.**
- Centrul, care se află în blocul vechi al grădiniței din localitate a fost creat la propunerea Grupului de Inițiativă „Seniorii activi”, cu suportul financiar al Primăriei satului Sămășcani și Crucea Roșie din Elveția.
- **Centrul comunitar asigură accesul la activități sociale, educaționale și recreative a cel puțin 300 de persoane în etate din comunitate**, susținând-se astfel integrarea socială. Condițiile noi create facilitează participarea săptămânală a cel puțin 40 persoane în etate, copii, tineri și adulți la Clubul Gastronomic, Clubul teatral, Clubul de artizanat și cel sportiv, acțiunile urmărind implementarea și promovarea îmbătrânirii active și sănătoase.
- **Beneficiarii Centrului** sunt persoanele în etate din satul Sămășcani, dar și comunitatea, reprezentată prin 1 502 locuitori.

Relevanța politicii

- Centrul comunitar „Bătrânețe activă” din satul Sămășcani reprezintă o politică mai mult decât binevenită, având în vedere faptul că vârstnicii sunt una dintre cele mai vulnerabile categorii sociale și sunt dați adesea uitării. Pentru localitățile rurale, în special, din Republica Moldova aceste practici trebuie să fie un exemplu de urmat.
- Prin încurajarea participării active a persoanelor vârstnice în viața socială, economică și culturală a comunității și practicării diferitor activități culturale și recreative, este promovată îmbătrânirea activă și sănătoasă.
- Pe termen lung, efectele se multiplică: sporește speranța de viață, se îmbunătățește starea de sănătate a comunității și calitatea vieții persoanelor în etate din localitate.

Scor: Calitatea [+2,2] Importanța [70,4%]

Dacă ai un suflet tânăr, vârsta nu contează

Harta resurselor locale a teritoriului Grupului de Acțiune Locală „Plaiul Codrilor”

- Pentru a valorifica resursele naturale și ale mediului înconjurător și a dezvolta un mediu economic competitiv și viabil pentru cei care trăiesc pe teritoriului GAL, a fost elaborată în luna iulie, **o hartă a resurselor locale.**
- **Harta acoperă teritoriul a patru comunități locale:** satul Dolna, comuna Lozova, comuna Micleușeni și satul Vorniceni, unde locuiesc 15 315 cetățeni.
- Harta resurselor locale reprezintă un **instrument de planificare a dezvoltării locale** pe care membrii GAL-ului îl utilizează la etapa de analiză a potențialului de dezvoltare a subregiunii.
- Harta resurselor locale al GAL-ului „Plaiul Codrilor” conține cele mai utile **informații despre localitățile cuprinse în cadrul Grupului de Acțiune Locală, date despre comunitate, atracții turistice, instituțiile publice existente, serviciile de urgență, culturile agricole cultivate și rezervațiile naturale.**

Relevanța politicii

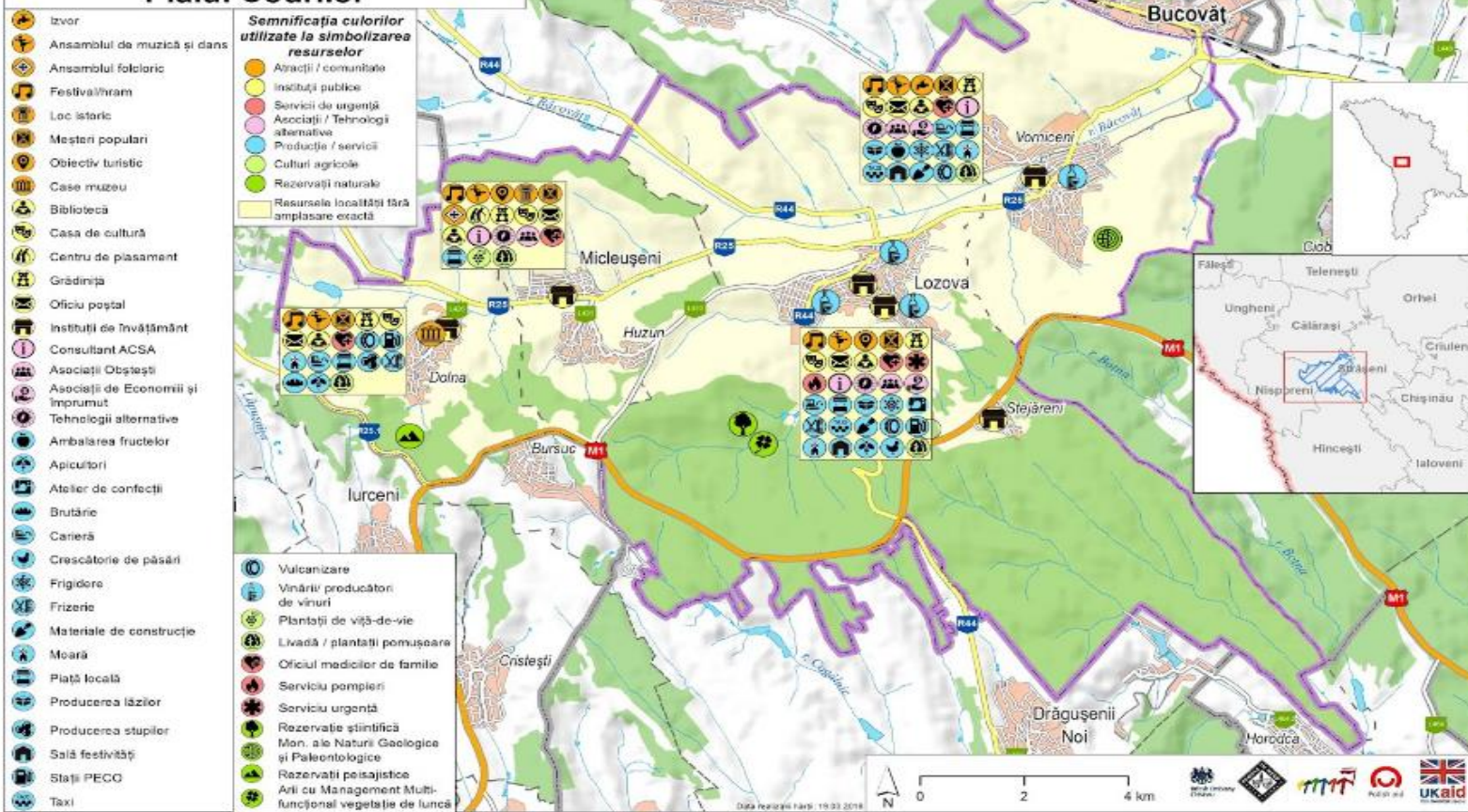
- Cartografierea resurselor locale prin analiza potențialului de dezvoltare a regiunilor este un instrument foarte bun de planificare a dezvoltării locale și regionale deopotrivă.
- Harta resurselor locale are un potențial mare de a atrage acasă băștinașii și investitorii.
- De un astfel de document pot beneficia atât cetățenii, antreprenori, mai ales pentru cei care vor să promoveze turismul local, cât și instituțiile publice, dar și potențialii donatori.
- În plus, oamenii pot afla ușor ce se află interesant în localitățile lor și în cele din vecinătate.

Scor: Calitatea [+2,1] Importanța [70,0%]

Avem de toate..Codri, izvoare traditii si nu doar

HARTA RESURSELOR LOCALE
Grupul de Acțiune Locală
"Plaiul Codrilor"

ÎN DIRECT cu cetățenii satului Ghidighici

- **O dată pe lună, după programul de lucru, de la ora 19.00 la 20.00, Serafim Isac se conectează live pe pagina sa de Facebook pentru a comunica cu cetățenii** despre situația social-economică a localității și a răspunde la întrebările sătenilor
- **Emisiunea live include două părți:** timp de 15-20 de minute primarul face o retrospectivă a activității primăriei din ultima perioadă, le povestește sătenilor despre realizările primăriei și planurile de viitor, iar în doua parte Serafim Isac răspunde la întrebările sătenilor. În același timp, primarul răspunde și la criticile sătenilor, pentru a identifica motivația și dorința pentru schimbare în localitate.
- Prima audiență online a avut loc pe 30 iunie pe pagina oficială, urmând alte două în iulie și în octombrie. Fiecare intervenție care durează în jurul la 60 de minute, adună peste 1,6 K vizualizări.
- Astăzi, primarul are un număr impunător de **peste 4 000 de săteni-prieteni pe Facebook.**

Relevanța politicii

- Prin intermediul noului canal de comunicare directă cu cetățenii, informațiile cu privire la activitatea administrației locale sunt cunoscute mai bine de cetățenii satului Ghidighici, iar informațiile diseminate sunt primite mult mai repede de către cetățeni.
- Primarul satului primește feedback de la cei care urmăresc și participă la întâlnirile live.
- Exemplul pe care îl demonstrează primarul Serafim Isac este unul foarte viabil și necesar în condițiile digitalizării rapide a societății.
- Efectele acestei politici se vor traduce într-un grad mai mare de implicare a comunității, societății civile și diasporei în procesul decizional și susținerea inclusiv financiară a unor proiecte de dezvoltare locală.

Scor: Calitatea [+1,8] Importanța [71,2%]

LIVE, LIKE, FACEBOOK...

Isac Serafim a fost în direct.
acum aproximativ 4 luni · 🌐

👍❤️👎 96 5 distribuiri 1,7 K de vizualizări

👍 Îmi place 💬 Comentează ➦ Distribuie

Comentarii Urmează

Cele mai relevante ▾

Vezi comentariile anterioare 20 din 92

Jereghi Vitali · 34:45 Ar trebui un greider al satului sa avem si iarna e o problema
👍 3
Îmi place · Răspunde · 17săpt

Veaceslav Boldurescu · 25:48 buna seara. Domnu primar, dati loc de casa pentru tineri, daca da - unde?
👍 1
Îmi place · Răspunde · 17săpt

Alexandra Vintila · 42:22 Buna seara. Este inclusa cumva in proiectul de canalizare si str B.P.Hasdeu ?
👍 1
Îmi place · Răspunde · 17săpt

Anna Graur · 0:00 Domnul Serafim, buna seara. Chiiar ne interesează ce se mai aude cu

Faceți cunoștință:

Membrii Consiliului de Evaluare

1. **Aurelia Țepordei**, director al Departamentului dezvoltare profesională, Academia de Administrare Publică
2. **Boris Ivasi**, SRL „Hidroimpex”, Soroca
3. **Diana Enachi**, economist IDIS „Viitorul”
4. **Dumitru Albulesa**, administrator, Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova (AITA)
5. **Igor Bucătaru**, conferențiar universitar USM, expert „Promo-Lex”
6. **Igor Neaga**, Consultant regional GIZ/ADR Nord
7. **Ion Beschieru**, expert în administrația publică locală
8. **Irina Ioniță**, Specialist monitorizare și evaluare, proiectul APM al USAID
9. **Liubomir Chiriac**, director executiv IDIS „Viitorul”
10. **Ludmila Botnariuc**, secretar administrativ, Secția Relații cu Publicul, Consiliul raional Orhei
11. **Octavii Ivanov**, Consultant-coordonator, Dezvoltare locală, CALM
12. **Ștefan Vlas**, deputat în Parlamentul Republicii Moldova
13. **Vasile Cioaric**, director de programe, Centrul „Contact”
14. **Veaceslav Aftene**, jurnalist, portalul www.ialovnews.md
15. **Victoria Cujbă**, șef al Direcției administrație publică, Cancelaria de Stat

CONTACTE

www.viitorul.org

www.localbudgets.viitorul.org

www.localtransparency.viitorul.org

<http://competitiveness.viitorul.org>

info@viitorul.org

Str. Iacob Hâncu 10/1 Chișinău,
Republica Moldova, MD – 2005

info@viitorul.org

(+373 22) 22 18 44

@IDISViitorul

@bugetefarasecrete

Mulțumesc!

